

La corrupció política des d'un punt de vista moral.

El paper dels mitjans de comunicació en la regeneració política

Paola Binetti

Senadora i professora universitària (Itàlia)

El discurs de Benet XVI al Bundestag constitueix un document cabdal per entendre el sentit de l'activitat política i els marges de corrupció que l'envolten.

Ratzinger diu obertament que el criteri principal i la motivació d'un polític ha de ser el compromís per la justícia.

Un polític, evidentment, busca també l'èxit, sense el qual no té cap possibilitat de fer política, però l'èxit ha de quedar subordinat al criteri de la justícia, a la voluntat d'aplicar el dret i al respecte del dret. Sobretot perquè l'èxit suposa una seducció, que pot obrir el camí a la falsificació del dret, a la destrucció de la justícia. «Si traiem el dret, què distingeix l'Estat d'una gran banda de bandolers?» I recorda: «Nosaltres, els alemanys, tenim l'experiència de veure que el poder se separava del dret, que el poder es posava contra el dret i el trepitjava, de manera que l'Estat va esdevenir l'instrument per a la destrucció del dret».

La dificultat de distingir entre justícia i corrupció

Servir el dret i combatre el predomini de la injustícia és, i continua sent, la tasca fonamental del polític. Ara bé, com podem reconèixer el que és just i distingir el bé del mal, el dret veritable del dret tan sols aparent? No ha estat mai fàcil trobar resposta a aquestes preguntes, i avui dia la qüestió és encara més difícil; en aquesta zona d'ombra s'amaga la corrupció, sobretot perquè la informació de què disposem està manipulada per freqüents conflictes d'interessos, no sempre evidents, que desvirtuen les motivacions de l'activitat política.

La corrupció avança gradualment, per això és difícil desemascarar-la al principi, especialment si la premsa deixa de denunciar el clientelisme, que premia més la fidelització que el mèrit. O bé justifica la pràctica de la compensació oculta, a què recorren els qui pensen que no estan prou ben pagats per la feina que fan. La insistència en l'excessiva pressió fiscal sembla autoritzar l'evasió. Al conjunt dels comportaments corruptes, s'hi

LA REGENERACIÓ DE LA VIDA PÚBLICA

afegeix una mentalitat que ho justifica i ho legitima tot, corrompent la mateixa capacitat de judici. Només en els casos espectaculars, que esdevenen visibles després d'acumular-se diverses formes de corrupció, esclata l'escàndol, però llavors és molt, massa tard per corregir.

Intentar posar-hi remei, per difícil que sigui, és un imperatiu moral i, a més, polític

La premsa i els nous mitjans de comunicació tenen una greu responsabilitat des del moment en què normalitzen l'estil de vida que suposa una drecera per a l'èxit. Per a ells, l'escissió no es dona tan sols entre llei i dret, sinó també entre veritat de les coses i informació; per això donen al públic el que aquest vol, satisfent la demanda de models d'èxit sense dificultats, de riquesa sense esforç, de rumors sense comprovació. Es

«La premsa i els nous mitjans de comunicació tenen una greu responsabilitat des del moment en què normalitzen l'estil de vida que suposa una drecera per a l'èxit».

recalquen les qualitats típiques de les persones astutes, que saben inclinar les circumstàncies a favor seu; que aconseguen l'èxit a qualsevol preu, mantenint-se sempre en pole position; veritables homes de poder, que sovint també tenen poder sobre els mitjans de comunicació, sobre les línies editorials dels diaris, i per això és difícil distingir el qui controla del qui és controlat.

Per a tots ells, en temps no sospitosos, Jorge María Bergoglio ha escrit un llibre amb un títol suggestiu: *Guarire dalla corruzione* («Guarir de la corrupció»). Considera la corrupció una malaltia contagiosa i progressiva, perquè el corrupte no s'adona que està malalt i transmet el virus a tota la societat en què viu i actua.

És fàcil corrompre les persones, fidelitzar-les, promentent beneficis sobre els quals no es té poder i donant béns que no es posseeixen: és el gran equívoc de la corrupció com a vici de l'ànima. Però la reconstrucció moral és possible si es té el coratge de buscar amb valentia la veritat i la justícia, denunciant els abusos sense cedir a les lloances del poder, estudiant les qüestions per comprovar com són en realitat les coses abans d'explicar-les. Però, per fer això, calen homes lliures i forts, com proclamava Don Sturzo fa precisament cent anys....